

Věc C-319/20**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

15. července 2020

Předkládající soud:

Bundesgerichtshof (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

28. května 2020

Žalovaná a navrhovatelka v řízení o opravném prostředku „Revision“:

Facebook Ireland Limited

Žalobce a odpůrce v řízení o opravném prostředku „Revision“:Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
- Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.**Předmět původního řízení**

Žaloba na zdržení se jednání, které odporuje ustanovením právních předpisů o ochraně osobních údajů

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Výklad kapitoly VIII, především čl. 80 odst. 1 a 2, jakož i čl. 84 odst. 1 obecného nařízení o ochraně osobních údajů; článek 267 SFEU

Předběžná otázka

Brání ustanovení obsažená v kapitole VIII, především v čl. 80 odst. 1 a 2, jakož i čl. 84 odst. 1 nařízení (EU) 2016/679 vnitrostátním ustanovením, která – vedle pravomocí zasáhnout svěřených dozorovým úřadům, odpovědným za monitorování a prosazování tohoto nařízení, a možností právní ochrany, které mají subjekty údajů – přiznávají jednak konkurentům a jednak sdružením, subjektům a

komorám oprávněným podle vnitrostátního práva oprávnění podat pro porušení nařízení (EU) 2016/679 nezávisle na porušení konkrétních práv jednotlivých subjektů údajů a bez pověření subjektu údajů proti porušiteli u občanskoprávních soudů žalobu založenou na zákazu provádění nekalých obchodních praktik nebo na porušení zákona na ochranu spotřebitelů nebo na zákazu používání neúčinných všeobecných obchodních podmínek?

Uváděná ustanovení unijního práva

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), kapitola VIII, především čl. 80 odst. 1 a 2 a čl. 84 odst. 1

Uváděná ustanovení vnitrostátního práva

Gesetz über Unterlassungsklagen bei Verbraucherrechts- und anderen Verstößen [zákon o žalobách na zdržení se protiprávního jednání v oblasti spotřebitelského práva a jiného protiprávního jednání, zkráceně Unterlassungsklagengesetz (zákon o žalobách na zdržení se jednání), dále jen „UKlaG“], § 1 (Nárok na zdržení se jednání a na odstoupení v případě všeobecných obchodních podmínek), § 2 (Nároky vzniklé na základě praktik, které jsou v rozporu se zákonem na ochranu spotřebitelů) odst. 2 bod 11, § 3 (Subjekty, jimž svědčí nárok), § 4 (Oprávněné subjekty)

Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (zákon o ochraně hospodářské soutěže, dále jen „UWG“), § 3 (Zákaz nekalých obchodních praktik), § 3a (Protiprávní jednání), § 8 (Odstranění a zdržení se jednání) odst. 1 a 3

Telemediengesetz (zákon o službách elektronických informací a komunikací, dále jen „TMG“), § 13 (Povinnosti poskytovatele služeb)

Stručné shrnutí skutkového stavu a řízení

- 1 Žalobce je spolkové sdružení svazů spotřebitelů spolkových zemí zapsané v seznamu oprávněných subjektů podle § 4 UKlaG. Žalovaná se sídlem v Irsku provozuje na internetové adrese www.facebook.de internetovou platformu *Facebook*, která slouží k výměně osobních a jiných údajů. Sesterská společnost žalované, společnost Facebook Germany GmbH, která má sídlo v Německu, na těchto stránkách propaguje možnost využít reklamní plochy na dané internetové platformě a poskytuje podporu místním reklamním zákazníkům žalované. Smluvním partnerem reklamních zákazníků v Německu je žalovaná. Kromě toho žalovaná zpracovává údaje německých zákazníků Facebooku. Mateřská společnost žalované a společnosti Facebook Germany GmbH má sídlo ve Spojených státech amerických.

- 2 Na internetové platformě *Facebook* se nachází takzvané Centrum aplikací, ve kterém žalovaná svým uživatelům mimo jiné zpřístupňuje bezplatné hry nabízené třetími poskytovateli. Při spuštění Centra aplikací tam dne 26. listopadu 2012 byla nabízena hra „*The Ville*“, přičemž po kliknutí na tlačítko „Hrát teď“ se objevily následující informace:
- 3 Na základě kliknutí na „Hrát hru“ tato aplikace obdrží: - *Tvé obecné informace (?)*, - *Tvou e-mailovou adresu*, - *O Tobě*, - *Tvá oznámení o statusu*, *Tato aplikace smí zveřejňovat příspěvky tím jménem, včetně tvého bodového skóre a dalších informací*.
- 4 Dále se tam nacházelo toto upozornění: *Pokud budeš pokračovat, přijímáš všeobecné obchodní podmínky a pravidla ochrany osobních údajů The Ville*.
- 5 Všeobecné obchodní podmínky a ustanovení o ochraně osobních údajů bylo možno zobrazit prostřednictvím elektronického odkazu (linku). Obdobná upozornění se objevovala rovněž u různých jiných her. V případě hry „*Scrabble*“ upozornění končila větou: *Tato aplikace může tvým jménem zveřejňovat oznámení o statusu, fotografie a další informace*.
- 6 Žalobce způsobu, jakým byla prezentována upozornění v Centru aplikací, zobrazující se po kliknutí na tlačítko „Hrát teď“, vytýká, že je v rozporu s právem mimo jiné s ohledem na protiprávní jednání spočívající v porušení zákonných požadavků na obstarání si účinného souhlasu uživatele vyžadovaného právními předpisy o ochraně osobních údajů. Dále žalobce v závěrečném upozornění u hry „*Scrabble*“ spatřuje všeobecnou obchodní podmínku, která nepřiměřeně znevýhodňuje uživatele.
- 7 Žalobce v podstatě navrhuje, aby žalované bylo uloženo, aby se vůči spotřebitelům s trvalým pobytem ve Spolkové republice Německo zdržela popsaných praktik, a aby jí bylo zakázáno používat taková ujednání, jako je ujednání použité v souvislosti se hrou „*Scrabble*“.
- 8 Žalobce žalobu podal nezávisle na konkrétním porušení práv určitého subjektu údajů v oblasti ochrany údajů a bez pověření takového subjektu.
- 9 Landgericht (zemský soud, Německo) žalované uložil povinnosti v souladu s návrhem. Odvolání žalované bylo neúspěšné. Prostřednictvím svého opravného prostředku „*Revision*“, jehož odmítnutí žalobce navrhuje, se žalovaná i nadále domáhá, aby bylo vyhověno jejímu návrhu na zamítnutí žaloby.

Stručné shrnutí odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 10 Podle názoru předkládajícího soudu měl odvolací soud právem za to, že návrhová žádání žalobce jsou opodstatněná. Pro úspěch opravného prostředku „*Revision*“ je proto rozhodující, zda se odvolací soud nedopustil nesprávného právního posouzení, když žalobu považoval za přípustnou.

- 11 Při zkoumání přípustnosti žaloby vyvstává otázka týkající se výkladu nařízení 2016/679. Sporné je, zda jsou oprávněné subjekty, jako je v projednávané věci žalující sdružení na ochranu spotřebitelů, po vstupu nařízení 2016/679 v platnost podle § 8 odst. 3 bodu 3 UWG a § 3 odst. 1 první věty bodu 1 UKlaG oprávněny nezávisle na konkrétním porušení práv jednotlivých subjektů údajů a bez pověření subjektu údajů proti porušování tohoto nařízení podat k občanskoprávním soudům žalobu, která je založena na protiprávním jednání podle § 3a UWG, na porušení zákona na ochranu spotřebitelů ve smyslu § 2 odst. 2 první věty bodu 11 UKlaG nebo na používání neúčinných všeobecných obchodních podmínek podle § 1 UKlaG.
- 12 Návrhová žádání žalobce založená na porušení § 13 odst. 1 TMG byla před vstupem nařízení 2016/679 v platnost přípustná a opodstatněná.
- 13 Podle § 13 odst. 1 první části první věty TMG musí poskytovatel služeb uživatele na začátku využívání těchto služeb všeobecně srozumitelnou formou poučit o způsobu, rozsahu a účelu shromažďování a používání osobních údajů, pokud tak neučinil již dříve. Odvolací soud měl, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení, za to, že informace uvedené v Centru aplikací, které byly napadeny návrhovými žádáními žalobce, těmto požadavkům nečiní zadost a že žaloba je tedy v tomto ohledu opodstatněná.
- 14 Porušením informačních povinností, které vyplývají z § 13 odst. 1 první části první věty TMG se žalovaná dopustila porušení § 3a UWG a § 2 odst. 2 první věty bodu 11 UKlaG. Odvolací soud měl správně za to, že ustanovení dotčená v projednávané věci jsou na základě § 13 TMG pravidly upravujícími chování na trhu ve smyslu § 3a UWG. Kromě toho se v daném případě jedná o ustanovení, která ve smyslu § 2 odst. 2 první věty bodu 11 písm. a) UKlaG upravují přípustnost shromažďování, zpracování nebo využívání osobních údajů spotřebitelů, které jsou shromažďovány, zpracovávány a využívány pro účely reklamy, ze strany podnikatelů. Mimoto měl odvolací soud právem za to, že použitelnosti německých právních předpisů o ochraně osobních údajů nebrání skutečnost, že žalovaná má sídlo v Irsku. Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku ze dne 5. června 2018, Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16, EU:C:2018:388, bod 55) ohledně vztahu – o který se jedná rovněž v projednávané věci – žalované se sídlem v Irsku, která je zodpovědná za zpracování údajů, které jsou dotčeny v projednávané věci, k její sesterské společnosti se sídlem v Německu, která zodpovídá pouze za podporu prodeje reklamy v Německu, již rozhodl, že německou sesterskou společnost je třeba považovat za provozovnu ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 95/46/ES.
- 15 Žalovaná dále použila všeobecnou obchodní podmínku podle § 1 UKlaG, která je neúčinná z důvodu porušení informačních povinností, které jsou dotčeny v projednávané věci a které vyplývají z právních předpisů o ochraně osobních údajů. Rovněž v tomto ohledu je žaloba od počátku opodstatněná.

Problematika přípustnosti žaloby

- 16 Žaloba původně byla i přípustná. Před vstupem nařízení 2016/679 v platnost byl žalobce zejména oprávněn uplatnit návrhová žádání podáním žaloby k občanskoprávním soudům.
- 17 Podle § 8 odst. 3 bodu 3 UWG mají oprávněné subjekty, které prokáží, že jsou zapsány v seznamu oprávněných subjektů podle § 4 UKlaG, na základě § 8 odst. 1 UWG nárok na zdržení se obchodní praktiky, která je nepřipustná podle § 3 UWG. Žalující sdružení na ochranu spotřebitelů je zapsáno v seznamu oprávněných subjektů podle § 4 UKlaG. Coby takovýto subjekt byl žalobce za platnosti směrnice 95/46/ES oprávněn porušení právních předpisů o ochraně osobních údajů [v daném případě čl. 10 písm. a) směrnice 95/46/ES a § 13 odst. 1 první části první věty TMG] jakožto nepřipustnou obchodní praktiku napadnout žalobou na zdržení se jednání podle § 8 odst. 1 a odst. 3 bodu 3 UWG ve spojení s § 3 odst. 1 a § 3a UWG, založenou na argumentu o protiprávním jednání (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 29. července 2019, Fashion ID, C-40/17, EU:2019:629, bod 63).
- 18 Oprávnění žalobce podat návrh na zdržení se jednání kromě toho vyplývalo z § 3 odst. 1 první věty bodu 1 UKlaG. Oprávněné subjekty ve smyslu tohoto ustanovení podle něj mohou uplatňovat nároky na zdržení se jednání z důvodu porušování zákonů na ochranu spotřebitelů, k nimž podle § 2 odst. 2 první věty bodu 11 UKlaG náleží rovněž předpisy, jejichž předmětem je přípustnost shromažďování, zpracování nebo využívání osobních údajů spotřebitelů ze strany podnikatelů za účelem reklamy.
- 19 Oprávnění předložit návrhové žádání týkající se použití všeobecných obchodních podmínek vyplývalo z § 3 odst. 1 první věty bodu 1 UKlaG. Podle tohoto ustanovení oprávněným subjektům náleží nárok podle § 1 UKlaG spočívající ve zdržení se používání všeobecných obchodních podmínek, které jsou podle § 307 Bürgerliches Gesetzbuch (občanský zákoník, dále jen „BGB“) neúčinné. Před vstupem nařízení 2016/679 v platnost tedy oprávněné subjekty ve smyslu § 3 odst. 1 první věty bodu 1 UKlaG mohly v souladu s § 1 UKlaG proti osobě používající všeobecné obchodní podmínky, které podle § 307 BGB byly neúčinné pro rozpor s ustanoveními právních předpisů o ochraně osobních údajů, podat žalobu na zdržení se jednání.
- 20 Tento právní stav se v důsledku vstupu nařízení 2016/679 v platnost mohl změnit způsobem, který je relevantní pro rozhodnutí v projednávané věci.
- 21 Návrhová žádání žalobce jsou i po vstupu nařízení 2016/679 v platnost opodstatněná. Je pravda, že ustanovení § 13 odst. 1 TMG od té doby již není použitelné. Nyní jsou rozhodující oznamovací povinnosti plynoucí z článků 12 až 14 nařízení 2016/679. Žalovaná porušila svou povinnost poskytnout subjektu údajů stručným, transparentním, srozumitelným a snadno přístupným způsobem za použití jasných a jednoduchých jazykových prostředků informace o účelu

zpracování osobních údajů a o příjemci osobních údajů uvedené v čl. 13 odst. 1 písm. c) a e) nařízení 2016/679, která vyplývá z čl. 12 odst. 1 první věty tohoto nařízení.

- 22 V případě kladné odpovědi na předloženou předběžnou otázku ale aktivní legitimace žalobce, která byla zpočátku dána, zanikla vstupem nařízení 2016/679 v platnost. Zánik aktivní legitimace je třeba brát v potaz i v řízení o opravném prostředku „Revision“ a vede k nepřipustnosti žaloby.

Aktivní legitimace sdružení založená na právních předpisech o hospodářské soutěži?

- 23 Sporné je, zda jsou oprávněné subjekty ve smyslu § 4 UKlaG po vstupu nařízení 2016/679 v platnost oprávněny namítat na základě § 8 odst. 3 bodu 3 UWG porušení ustanovení tohoto nařízení o ochraně osobních údajů, která jsou podle čl. 288 druhého pododstavce první věty SFEU přímo použitelná, argumentující protiprávním jednáním podle § 3a UWG.
- 24 Jeden názor se zakládá na tom, že právní úprava prosazování ustanovení o ochraně osobních údajů, která jsou obsažena v nařízení 2016/679, uvedená v samotném tomto nařízení je vyčerpávající; proto odmítá aktivní legitimaci založenou na právních předpisech o hospodářské soutěži a má za to, že aktivní legitimace sdružení je dána pouze za podmínek upravených v článku 80 nařízení.
- 25 Jiné názory nepovažují pravidla týkající se prosazování práva stanovená v nařízení 2016/679 za vyčerpávající a konkurenty, sdružení a subjekty uvedené v § 8 odst. 3 UWG proto i nadále považují za oprávněné k tomu, aby na základě protiprávního jednání ve smyslu § 3a UWG vymáhali nároky na zdržení se jednání podáním žaloby.
- 26 Ještě jiné názory odmítají aktivní legitimaci konkurentů, uznávají ale aktivní legitimaci sdružení ve smyslu § 3 UKlaG k postihování protiprávního jednání podle § 2 odst. 2 první věty bodu 11 UKlaG, pokud tato sdružení splňují podmínky uvedené v čl. 80 odst. 2 nařízení 2016/679.
- 27 Konečně je zastáván názor, že nařízení 2016/679 nepřineslo žádnou změnu aktivní legitimace konkurentů podle § 8 odst. 3 bodu 1 UWG, zatímco aktivní legitimace sdružení je dána pouze za podmínek upravených v článku 80 nařízení.
- 28 Ze **znění** nařízení 2016/679, konkrétně z ustanovení jeho kapitoly VIII, nelze aktivní legitimaci oprávněných subjektů, které vyvíjejí činnost na ochranu zájmů spotřebitelů ve smyslu § 8 odst. 3 bodu 3 UWG, dovodit.
- 29 Je pravda, že v čl. 80 odst. 1 nařízení 2016/679 je stanovena aktivní legitimace neziskových subjektů, organizací nebo sdružení, jež byly řádně založeny v souladu s právem některého členského státu, jejichž statutární cíle jsou ve veřejném zájmu a jež vyvíjejí činnost v oblasti ochrany práv a svobod subjektů údajů ohledně ochrany jejich osobních údajů. Podmínkou ovšem je, že daný

subjekt, organizace nebo sdružení byly subjektem údajů pověřeny, aby jeho jménem uplatnily práva uvedená v člancích 77, 78 a 79 nařízení a, pokud tak stanoví právo členského státu, uplatnily právo na odškodnění podle článku 82 nařízení.

- 30 O takovou žalobu podanou z pověření a jménem subjektu osobních údajů za účelem vymáhání jeho osobních práv se v případě aktivní legitimace podle § 8 odst. 3 bodu 3 UWG, která je dotčena v projednávané věci, nejedná. V uvedeném ustanovení je naopak upravena vlastní aktivní legitimace sdružení, která v souvislosti se skutkovou podstatou protiprávního jednání podle § 3a UWG umožňuje napadnout porušení ustanovení nařízení 2016/679 na základě objektivního práva, nezávisle na porušení konkrétních práv jednotlivých subjektů údajů a na jejich pověření.
- 31 Aktivní legitimace sdružení k vymáhání dodržování právních předpisů o ochraně osobních údajů, založenému na objektivním právu, není upravena ani v čl. 80 odst. 2 nařízení 2016/679. Je pravda, že podle tohoto ustanovení mohou členské státy stanovit, že jakýkoliv subjekt, organizace nebo sdružení uvedené v odstavci 1 tohoto článku má bez ohledu na pověření od subjektu údajů právo podat v daném členském státě stížnost u dozorového úřadu příslušného podle článku 77 nařízení a vykonávat práva uvedená v člancích 78 a 79 nařízení. Kromě toho je však nezbytné, aby v důsledku zpracování byla porušena práva subjektu údajů podle tohoto nařízení. Ani ustanovení čl. 80 odst. 2 nařízení 2016/679 tedy podle svého znění nepřipouští aktivní legitimaci sdružení, která nezávisle na porušení subjektivních práv konkrétního subjektu údajů namítají objektivní porušení právních předpisů na ochranu osobních údajů, přičemž se stejně jako v projednávané věci opírají o § 3a a § 8 odst. 3 bod 3 UWG. Obdobný závěr vyplývá z druhé věty bodu 142 odůvodnění nařízení 2016/679, která jako podmínku pro aktivní legitimaci sdružení, která je nezávislá na pověření subjektu údajů, uvádí rovněž požadavek spočívající v porušení práv subjektu údajů.
- 32 Přípustnost aktivní legitimace sdružení nelze založit ani na čl. 84 odst. 1 nařízení 2016/679, podle kterého členské státy stanoví pravidla pro jiné sankce, jež se mají ukládat za porušení tohoto nařízení, a učiní veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Taková aktivní legitimace sdružení, jaká je upravena v § 8 odst. 3 UWG, podle systematického uspořádání nařízení 2016/679 nemůže být sankcí již proto, že unijní normotvůrce v kapitole VIII nařízení výslovně rozlišuje mezi právní ochranou, odpovědností a sankcí a ze vztahu mezi článkem 84, článkem 83 a body 148 až 152 odůvodnění nařízení vyplývá, že v případě sankcí ve smyslu článku 84 nařízení se jedná o správní a trestní sankce za protiprávní jednání.
- 33 Výklad zohledňující **kontext systematického uspořádání** nařízení (EU) 2016/679 neumožňuje jednoznačně určit, zda unijní normotvůrce tímto nařízením sjednotil nejen ustanovení týkající se ochrany osobních údajů, ale i vymáhání práv přiznaných na jejich základě.

- 34 Nařízení 2016/679 dozorovým úřadům ve smyslu čl. 51 odst. 1 a čl. 4 bodu 21 nařízení ukládá rozsáhlé povinnosti v oblasti monitorování a přiznává rozsáhlé vyšetřovací a nápravné pravomoci. Z uvedeného zřejmě lze vyvodit, že unijní normotvůrce má v zásadě za to, že dodržování ustanovení nařízení vymáhají dozorové úřady. Zmocnění k úpravě aktivní legitimace sdružení, uvedené v čl. 80 odst. 2 nařízení 2016/679, by s ohledem na tuto rozsáhlou úpravu povinností a pravomocí dozorových úřadů mohlo představovat výjimku. S ohledem na výše uvedené naráží široký výklad zmocnění obsaženého v čl. 80 odst. 2 nařízení 2016/679 bez přihlídnutí k podmínce „práv subjektu údajů“ upravené v tomto ustanovení, na pochybnosti.
- 35 Proto má i generální advokát (stanovisko generálního advokáta Bobka ze dne 19. prosince 2018 ve věci Fashion ID, C-40/17, EU:C:2018:1039, bod 47) za to, že v důsledku přijetí nařízení 2016/679, které nahrazuje směrnici 95/46/ES, která členským státům ponechávala volnou volbu nástrojů k jejímu provedení, mohou být vnitrostátní předpisy provádějící nařízení přijaty v zásadě pouze v případě, že je to výslovně připuštěno.
- 36 V neprospěch vyčerpávající úpravy by ale mohla svědčit skutečnost, že v čl. 77 odst. 1, čl. 78 odst. 1 a 2, jakož i v čl. 79 odst. 1 nařízení 2016/679 je vždy obsažena formulace „aniž jsou dotčeny jakékoliv jiné prostředky ochrany“, resp. „aniž je dotčena jakákoli jiná ochrana“. Kromě toho čl. 82 odst. 1 nařízení 2016/679 komukoli, kdo v důsledku porušení tohoto nařízení utrpěl hmotnou či nehmotnou újmu, přiznává právo obdržet náhradu utrpěné újmy. Z uvedeného zřejmě lze vyvodit, že nařízení 2016/679 nevylučuje, aby porušení ustanovení nařízení, která se týkají ochrany osobních údajů, napadl jiný subjekt než subjekt údajů podle čl. 80 odst. 2 nařízení.
- 37 Jednoznačnou odpověď na předloženou předběžnou otázku neumožňuje ani **cíl dotčené právní úpravy**.
- 38 Ve prospěch závěru o tom, že je i nadále přípustná aktivní legitimace sdružení podle § 8 odst. 3 bodu 3 UWG, založená na právních předpisech o hospodářské soutěži, by mohlo svědčit, že by tak zůstala zachována doplňková možnost vymáhání práva, která je žádoucí s ohledem na zásadu efektivity, aby v souladu s bodem 10 odůvodnění nařízení 2016/679 byla zajištěna co možná nejvyšší úroveň ochrany údajů.
- 39 Přípustnost takovéto aktivní legitimace sdružení by na druhou stranu mohla být neslučitelná s cílem spočívajícím ve sjednocení právní úpravy, který unijní normotvůrce sledoval přijetím nařízení 2016/679. Vymáhání dodržování ustanovení o ochraně osobních údajů soukromými osobami, tedy jednak konkurenty, jednak organizacemi podniků a sdruženími na ochranu spotřebitelů ve smyslu § 8 odst. 3 UWG, které překračuje rámec nástrojů upravených v nařízení, by mohlo být v rozporu s tímto cílem.

- 40 Nepochybné není ani to, že v systému vymáhání obsaženém v nařízení existuje mezera v ochraně, která by měla být vyplněna přípuštěním aktivní legitimace soukromých osob ve smyslu § 8 odst. 3 UWG, která je založena na právních předpisech o hospodářské soutěži. Podle čl. 8 odst. 3 Listiny základních práv Evropské unie dohlíží na dodržování ochrany osobních údajů každé osoby nezávislý orgán. V souladu s tím nařízením 2016/679 obsáhle upravuje úkoly a pravomoci dozorových úřadů. Mohlo by hrozit nebezpečí, že konkurence mezi prosazováním objektivního práva v oblasti ochrany osobních údajů dozorovými úřady na jedné straně a občanskoprávními soudy na druhé straně povede k eliminaci diferencovaných pravomocí dozorových úřadů a k rozdílům při vymáhání dodržování právních předpisů o ochraně osobních údajů v rámci Evropské unie.

Porušení zákona na ochranu spotřebitelů ve smyslu § 2 odst. 2 první věty bodu 11 UKlaG

- 41 Objasnění rovněž vyžaduje otázka, zda jsou oprávněné subjekty určené v § 3 odst. 1 první větě bodě 1 UKlaG po vstupu nařízení 2016/679 v platnost oprávněny napadnout porušení ustanovení o ochraně osobních údajů obsažená v tomto nařízením na základě § 2 odst. 2 první věty bodu 11 UKlaG.
- 42 Podle jednoho názoru je v § 2 odst. 2 první větě bodě 11 UKlaG třeba spatřovat předem uskutečněné částečné provedení ustanovení čl. 80 odst. 2 nařízením 2016/679.
- 43 Jiný názor takovou aktivní legitimaci obecně odmítá. Podle tohoto názoru je sporné, zda jsou ustanovení o ochraně osobních údajů uvedená v § 2 odst. 2 první větě bodě 11 UKlaG, která se vztahují ke starému znění právní úpravy obsažené v Bundesdatenschutzgesetz (spolkový zákon o ochraně osobních údajů), která byla s účinností k 25. květnu 2018 zrušena a která v ustanoveních nového znění spolkového zákona o ochraně osobních údajů, jež platí od té doby, nemá obdoby, činí zadost požadavkům unijního práva na právní předpisy na ochranu spotřebitelů. Příslušný unijní právní základ se každopádně nenachází ve směrnici 2009/22/ES o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů.

Používání neúčinných všeobecných obchodních podmínek podle § 1 UKlaG

- 44 Konečně se jedná o otázku, zda je žalobce po vstupu nařízení 2016/679 v platnost oprávněn vymáhat dodržování ustanovení o ochraně osobních údajů obsažených v tomto nařízením podáním návrhu, který směřuje ke kontrole všeobecných obchodních podmínek.
- 45 Podle § 3 UKlaG je oprávněným subjektům přiznán nárok podle § 1 UKlaG, který směřuje ke zdržení se používání všeobecných obchodních podmínek, které jsou podle § 307 BGB neúčinné.

- 46 Na otázku, zda jsou subjekty, které jsou podle § 3 UKlaG oprávněny tento nárok uplatňovat, jako je žalobce, i po vstupu nařízení 2016/679 v platnost (ještě) aktivně legitimovány k podání žaloby na zdržení se používání všeobecných obchodních podmínek, pokud je tato žaloba založena na porušení ustanovení o ochraně osobních údajů, která jsou obsažena v tomto nařízení, nelze odpovědět jednoznačně.
- 47 Existuje tak názor, že s ohledem na cíl úplné harmonizace, sledovaný nařízením 2016/679, je třeba mít za to, že možnost sdružení vymáhat [dodržování tohoto nařízení], která je upravena v čl. 80 odst. 2 tohoto nařízení, je vyčerpávající. Nařízením 2016/679 členským státům v přesně vymezeném rámci přiznává možnost zavést samostatné oprávnění sdružení k vymáhání, které je nezávislé na pověření. Podle tohoto názoru proto nařízením 2016/679 vylučuje použití institutů, jako je meritorní přezkum všeobecných obchodních podmínek, stejně jako použití kontroly posuzování operací zpracování údajů, která se zakládá na právních předpisech o hospodářské soutěži. Podle tohoto názoru takovéto možnosti sdružení vymáhat právo již ani nejsou potřebné, jelikož je na německém zákonodárci, aby na základě zmocnění uvedeného v čl. 80 odst. 2 nařízení 2016/679 zavedl široce koncipovanou aktivní legitimaci sdružení k podání žaloby, resp. stížnosti.

Žádné konkrétní porušení práva

- 48 Jak bylo uvedeno, vede zánik aktivní legitimace v průběhu řízení o oprávněném prostředku „Revision“ k nepřipustnosti žaloby. Aktivní legitimaci nelze přiznat s odůvodněním, že v ustanoveních uvedených v § 3 odst. 1 první větě bodech 1 až 3 UKlaG ve spojení s § 1a § 2 odst. 2 první větou bodu 11 UKlaG je při výkladu, který je konformní s unijním právem, třeba spatřovat (předem uskutečněné) provedení čl. 80 odst. 2 nařízení (EU) 2016/679.
- 49 Existuje ovšem názor, že aktivní legitimace sdružení podle § 3 odst. 1 první věty bodů 1 až 3 UKlaG k postihování protiprávního jednání podle § 2 odst. 2 první věty bodu 11 UKlaG je dána, pokud daná sdružení splňují podmínky uvedené v čl. 80 odst. 1 nařízení (EU) 2016/679.
- 50 Z této argumentace však nelze vyvozovat, že žalobce je v projednávané věci aktivně legitimován. Dokonce i v případě, že by v souladu s výše uvedeným názorem bylo (předem uskutečněné) provedení čl. 80 odst. 2 nařízením 2016/679 v zásadě považováno za možné, by totiž byl závěr o existenci aktivní legitimace podle § 3 odst. 1 první věty UKlaG při konformním výkladu, který je vyžadován, s ohledem na čl. 80 odst. 2 ve spojení s odst. 1 nařízením 2016/679 podmíněn splněním požadavků, kterými tvůrce nařízení podmínil zavedení aktivní legitimace sdružení členskými státy. V tomto případě tomu tak není: Příležitost přiznat sdružením možnost právní ochrany, kterou členským státům poskytuje čl. 80 odst. 2 nařízením 2016/679, zahrnuje pouze takové právní prostředky, kterými daný subjekt, organizace nebo sdružení napadá porušení práv subjektu údajů podle nařízení v důsledku zpracování.

- 51 Tyto podmínky nejsou splněny. Je pravda, že lze mít za to, že se jedná o namítání porušení práva při zpracování údajů ve smyslu čl. 4 odst. 2 nařízení. Žalobce však neuvádí, že došlo k porušení práv subjektu údajů ve smyslu čl. 80 odst. 2 nařízení. Předmětem žalobního návrhu je naopak abstraktní přezkum způsobu, jakým žalovaná prezentuje Centrum aplikací, z hlediska objektivního práva v oblasti ochrany údajů, aniž žalobce tvrdil, že došlo k porušení práv identifikované nebo identifikovatelné fyzické osoby ve smyslu čl. 4 bodu 1 nařízení 2016/679.

PRACOVNÍ DOKUMENT